ч. 337 (14.234). Львів, вівторок 17. грудня 1935. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem Р. LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. шкл. 804.060. — 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-43. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Кабінетова кріза загрожує Анґлії.

СЕНЗАЦІЙНІ ПОГОЛОСКИ У БРИТІЙСЬКІЙ ПРЕСІ.

ЛЬОНДОН, 16. 12. ПАТ. На тему ріжниці поглядів у британському кабінеті щодо париських пропозицій кружляють в анґлійській пресі найріжнородніші поголоски. Твердять, що майже половина міністрів з Іденом на чолі противна пропозиціям та що міністр Іден загрозив учора димісією з уваги на занадто настирливий тон телеграм, у яких Британія домагається, щоб в Аддіс-Абебі прийняли париські пропозиції. Кружляють поголоски, що сер Самуель Гор уступить та що міністром закордонних справ стане Невіль Чемберлен, дотеперішній канцлер скарбу.

Говорять навіть, що уступить премієр Болдуін, а його місце займе Остен Чемберлен, як новий премієр, що репрезентуватиме справжній курс Ліґи Націй. Однак щоро цих поголосок треба бути обережним, бо вони не обосновані ніякими фактами.

СМІШНИЙ ПРОЄКТ.

„Дейлі Мейль" повідомляючи про поважні непорозуміння в анґлійському уряді твердить, що якби з кабінету уступив міністр Іден, за ним пішло би також кількох інших міністрів. Щоденник називає назвище Еліота, Олівера Стенлея, Даф Купера та Гора. Ці міністри будуть на нинішньому засіданні кабінету домагатися вияснень. „Таймс" твердить, що плян, який згинув з хвилиною, коли довідались про його зміст, міг викликати тільки усміх. Ніколи не було можливе, щоб анґлійська опінія підтримала цей плян. Цих пропозицій не можна поручати Лізі Націй як розумну та справедливу основу переговорів. Британський уряд не повинен париських пропозицій поручати Раді Ліґи, щоб вона їх прийняла. Від усяких зобовязань щодо цих пропозицій звільнює британський уряд гідна відповідь абісинського цісаря та здивування, що його викликали в Женеві париські пропозиції.

Совіти гостро осуджують пропозиції Ляваль-Гор.

МОСКВА, 16. 12. ПАТ. „Ізвестія" у статті п. з. „Ліґа Націй і поділ Абісинії" гостро критикують пропозиції Ляваль—Гор, підкреслюючи, що вони віддають італійцям майже половину абісинської території, в заміну за те, що італійці дадуть Абісинії доступ до моря, який буде в італійських руках.

Щоденник твердить, що політика Франції і В. Британії в італійсько-абісинськім конфлікті була від самого початку засадничим виступом проти договору Ліґи Націй, бо „намагалися купити від Італії резиґнацію з війни ціною колоніяльних концесій". Розміри цих уступок перевищають усе, чого можна було сподіватись.

„Ізвестія" аналізуючи причини зміни анґлійського становища здогадуються, що Льондон числить на те, що Абісинія у теперішньому стані на воєнних фронтах відкине пропозиції. Італія буде змушена звернутись до закордону за фінансовою помічю. „Політика поділу Абісинії може викликати велике напруження у ситуації на Близькому Сході. Боротьба Абісинії за незалежність спричинить велике схвилювання серед кольорових народів Африки та магометанців Арабії, Сирії, Палестини, що влекшить становище Анґлії.

На думку ґазети ситуація така напружена, що не дасться її розвязати дипльоматично. СССР підтримав Ліґу Націй у санкціях, але не відкидає мирових переговорів з напасником та ці переговори повинні бути згідні з договором Ліґи, що має на меті змусити напасника шанувати ненарушність і незалежність жертви нападу. Париські пропозиції спрямовані проти завдань Ліґи Націй, яка не має права диктувати Абісинії умовин.

Основи европейського мира.

ПАРИЖ, 16. 12. ПАТ. Вчора відбулось заходом французького товариства Ліґи Націй загальне зібрання присвячене обговоренню французько-британської співпраці та орґанізації збірної безпеки. Перший говорив Роберт Сесіль. Він заявив, що на його думку, в Европі нема краю, що не змагав би до мира. Якщо Анґлія і Франція вповні порозуміються, вони зможуть запевнити мир Европі, находячи підтримку більшости інших держав. Та колиб ці зусилля покінчились успіхом, їх метою не повинна бути перевага цієї чи того краю. Мир може запевнити тільки збірна акція у рямах Ліґи Націй.

Бельґійський сенатор Ролен та французькі посли Пезе, Льонґе і Кампенші вказали на небезпеку, що зродиласьб, якби не стосували засад договору, не тільки для европейського мира, але також для самого іствування Ліґи Націй

Німеччина за свободою рухів у східній Европі.

ЛЬОНДОН, 16. 12. ПАТ. Про розмови британського амбасадора у Берліні з канцл. Гітлером британські міродатні кола не висловлюються надто оптимістично. На основі перших вісток з британської амбасади у Берліні міродатні кола стверджують, що розмови у справі повітряного розброєння дали дуже малі висліди. Канцл. Гітлер далі обстоював при своїм засадничім погляді, який висловив у промові 21. травня та пригадав недавно в розмові з французьким амбасадором Понсетом, відкидаючи всі зобовязання на сході Европи як рівноважник за порозуміння на заході. На думку канцлера переговори у справі обмежень повітряних зброєнь покищо передчасні. Британські офіційні кола міркують, що вислід останньої розмови не дає надії на успішне ведення переговорів під теперішню хвилину. „Сандей Таймс" так пише про вислід розмови британського амбасадора Фіпса з канцлером Німеччини: 1) Канц. Гітлер висловив свою згоду кожної хвилини підписати повітряний договір під умовиною, що його не буде обвязуватися з якимнебудь зобовязанням на сході Европи, бо Німеччина не приступить до нього. 2) Не зважаючи на свої сумніви щодо вартости переговорів у справі розброєння як довго тягнеться італійсько-абісинський конфлікт канцлер потвердив свою засадничу згоду на обмеження до розброєння Німеччини до того ступня, якого згодяться держати теж інші великодержави.

Свідоцтво голоду.

Женева, 10 грудня 1935.

На нарадах передових комбайнерів і комбайнерок 1. ц. м. виступив Сталін з промовою, яка для нього самого є безперечним свідоцтвом політичної вбогости, а для цілого СССР свідоцтвом справжнього голоду. У цій промові сказав він між іншим: „Ми збираємо в цім році більш пяти з половиною міліярдів пудів зерна. Цього вистачає цілком, щоб нагодувати населення та поробити задовільні резерви для непередбачених випадків... В давні часи, перед революцією, в нашій країні збирали яких 4—5 міліярдів пудів на рік. Вистачало цього збіжа чи ні, це інше питання. В усякім разі вважали, що вистачало, бо експортували що року 400—500 мілійонів пудів... Бракувало поживи для 20—30 мілійонів сільської бідноти... Тепер вже 2—3 роки у нас бідноти нема, і ми міцно станули на шляху заможности..." („Ізв." 4. XII. 1935.).

Від „ґеніяльного фельдмаршала світового комуністичного руху", Сталіна, можна булоб справді чекати зручнішої демаґоґії. Для кого справді говорить він? Наявність голодової катастрофи перед самим населенням СССР заховати не можна, а в Европі поза непоправними москвофілами та комуністами ніхто Сталінові не повірить, бо для чужинецьких журналістів совітське село лишається забороненою країною, де ніякі безпосередні свобідні обчислення матеріяльного стану населення неможливі.

Але й без цього сталінська демаґоґія шита занадто білими нитками і не витримує найпримітивнішого аритметичного перевірення. І справді в царській Росії в 1913. році кількість зібраного збіжа була 4.806 мілійонів пудів на 120 мілійонів населення, себто приблизно 42 пуди на особу. В 1935. р. гуртовий збір збіжа дав ніби 5.500 мілійонів пудів, себто приблизно 34 пудів на особу за большевицьким обчисленням. Цифри совітського експорту, на жаль, нам невідомі: про них Сталін мовчить, хоч московський уряд вивозить збіжа стільки, скільки може продати за кордоном; вивозить також і масло, рибні консерви та інші засоби поживи, не зважаючи на голод у державі. Отже при царськім режимі 20—30 мілійонів населення не мало досить поживи, маючи понад 40 пудів на особу, а під сучасним пануванням Москви вони „зробились заможними", не маючи очевидно й 34 пуди на особу. Чи це не сміливa і сумна демаґоґія?

Але варто придивитися й до совітської статистики. Гуртовий збір збіжа в СССР, як відомо, обчисляють на полі. В тій самій промові вихваляючи комбайни Сталін заявив: „Самі знаєте, що жнива при помочі „лобогрейкі" (звичайної косилки) спричинюють величезні втрати зерна. Всі визнають, що при цій системі ми втрачаємо 20—25 відсотків урожаю. Коли взяти під увагу 100 мілійонів гектарів зернових засівів, а ми їх маємо значно більше, то втрати при косінні „лобогрейками" доходять до одного міліярда пудів зерна". Але на цім втрати збіжа при московській господарці не кінчаться, що осени можна читати в совітській пресі численні нарікання на те,

що при транспорті збіжа, спеціяльно з України до Московщини, міліони пудів збіжа розтрушуються в діравих вагонах, плісніють скошені в поспіху комбайнами і не висушені як слід, гниють під дощем незакриті, гинуть від мишей і т. д. В такий спосіб гине за скромним обчисленням совітських статистиків 15 прц. цілого транспорту збіжа. Але коли обчислити всі втрати совітської збіжевої господарки лише на 30 відсотків цілого урожаю, то й тоді його буде не пять з половиною міліярдів, якими так хвалиться пан Сталін, а ледви 3.700 міліонів пудів, або приблизно 23 пуди на особу на рік. Той, хто думає, що при таких умовинах голод на Україні перестав лютувати — або наївний, або непоправний москвофіл.

Чого варта ціла большевицька комбайномания та інше стахановство показує яскраво невеличке статистичне порівнання. „В році 1926—27 загальний збір збіжа складався так: — 80 міл. пудів дали совхози і колхози, 617 міл. дали куркулі і 4.052 міл. дали середняки і незаможники". („Ізв." 5. XII. 1935.). Отже в тім році, вісім років тому зібрали фактично, по селянських коморах, 4.749 міліонів пудів збіжа. А цього року обчислено на полі ніби понад 5.500 міліонів пудів, а в дійсности зібрано очевидно небагато більше 3.700 міліонів пудів.

Щоб осягнути такі результати московський уряд винищив понад половину цілої кількости худоби і багато міліонів селянства, навиробляв десятки тисяч кепських і очевидно мало потрібних тракторів та запровадив суспільний лад, який використовує голод як знаряддя для поневолення підбитих націй.

Щоб уявити собі докладно, наскільки матеріяльний стан селянства й робітництва по скасуванні карток на засоби поживи гірший тепер ніж у старій Росії, треба зважити, що поділ матеріяльних дібр тепер без порівнання гірший, ніж перед війною. Видатки старого режіму на москвофільську пропаганду та шпіонажу були без порівнання менші, без порівнання тяжчий і тягар війська та ріжних мілітарних організацій в сучаснім СССР; царська бюрократія була забавкою в порівнанні з сучасним большевицьким бюрократичним, партійним та поліційним апаратом. Сучасний податковий тягар на колхозах майже втроє більший від передвоєнного. В самій совітській пресі можна найти скарги на те, що в деяких колхозах на непродуктивні функції витрачають понад третину цілого робочого часу. Але коли бюрократична галапасня зїдає навіть лише одну четвертину селянської праці, то й це страшний тягар, особливо на Україні, де карно-примусовий апарат особливо розвинений.

Успіхи в сільськім господарстві та промислі, якими так хваляться кремлівські можновладці, переводяться коштом основного капіталу, людського матеріялу занятого в совітських підприємствах. При великім числі народжень це можна якийсь час робити. Що таку трансакцію Москва переводить головно коштом населення України, Туркестану та інших поневолених націй, про це свідчить зменшення населення України, оголошене паном Петровським за 1933. рік.

Поширення ужитку машин при кріпацько-невільницькім ладі, що панує тепер в СССР, звільняє власників невільників від останнього примусу поводитися ощадно з їх життям.

Про всі ці явища мало знають ті, що не стежать постійно за совітською пресою.

М. Даньо.

З української преси.

ПІСЛЯ ТРЬОХ ТИЖНІВ...

У найновішому (49.) числі „**Мети**" поміщена під повищим наголовком глибоко продумана стаття, яку наводимо майже повнотою:

„Ось уже третій тиждень варшавського процесу добіг до кінця. Щож кидається перш усього у вічі? Перш усього можна ствердити, що процес утратив посмак кримінально-політичної сензації, на що заносилося з початку, після проголошення акту обвинувачення. На другий плян відійшли теж справи формально-процесові, процедуральні. Те, що процес втратив своє сенаційно-політичне вістря, те що він не причинився до піднесення політичної температури на відтинку українсько-польських настроїв, треба приписати частинно тим чинникам, які положили свою руку на пресові звідомлення. Але й те не вистало6, колиб не внутрішня, організаційна причина, яка звела процес до властивого значіння: до трагічного епізоду звихненої політичної акції. Хоч які ріжні — назовні — ті всі „звязки" проводу ОУН з урядами чи міністерствами, хоч як глибоко трагічні ті признаки неоперті на революційній конечності, постановлені не знати де і ким тай не знати з якої рації, душегубства Бачинського, Бабія та Перацького, що наче в понурій фільмі пересуваються перед очима обсерваторів процесу, хоч врешті як просто несамовито вражають зізнання Мигаля і Малюци, — то проте кожний, українець і чужий, політичний максималіст та еволюціоніст мусить признати одне: у всьому тому калейдоскопі подій, **почимів, плянів, які відкриває процес, бракує — у своїх пропорціях — революційної поваги.** Перед нами з одного боку могутній апарат держави, який має все до розпорядимости, від німецького літака, що привозить підозрілого в убивстві, від прецизного розвідчого апарату, **який уміє** добути фотографії найтайніших документів, до слідчої пресії, опертої на здобутках новітньої кримінальної психольогії, — та з другого боку діти або напів діти, які просто не здають собі справи з того, що в національно-чуттевій психозі зробили. Ось у тому цей брак революційної поваги. Нема пропорції поміж наслідками й мотивами. Чи пак пропорція є, але однобічна. Нація платить терпіннями і життям найкращих зпоміж своєї молоді, платить своїми матеріяльними й культурними здобутками і вплітається, чи радше її вплітають, у якісь несамовиті політичні комбінації, рівно добрі для дипльоматичних кабінетів, як і для поліційних комісарів. З якої речі? В імя чого? Для якого політичного пляну? Хто дав цьому всьому апробату і хто бере за це відповідальність? Ось у тому чудовищному калейдоскопі поваги в наслідках та легкодушности в почимах, безвідповідальности в плянах і відповідальности за їх виконання, — **не знати де кінчається політичне вирахування революційного проводу, а починається провокація підземних анонімів.** Ось і політична революційна „база", яку витворив для своєї революційної діяльности провід ОУН у найбільш критичній для української нації історичній хвилині.

„Тому й не диво, що для українців, деб вони не були, в Галичині чи на Волині, в Совітах чи в Америці, які слідять у нервовому напруженні за всіми перипетіями варшавського процесу, виринає вже у ввесь ріст **справа моральної відповідальности за все, що він викрив.** Кожний з тих міліонів українців, який читає зізнання, зложені в слідстві Підгайним чи Макарушкою, або на суді Мигалем чи Малюцою, співчує з тими нещасними жертвами українських політичних анонімів. Їх, ці жертви, не можна — морально — поставити нарівні зі звичайними, ординарними „всипачами". Треба вдуматись у цілу глибінь трагічних переживань тих молодих, безперечно ідейних людей, які попали в тенети вирафінованих засобів слідства, яким предложено всі дані архіву і втягнено їх у всі моральні тортури „всипи" чи зради їхніх провідників, щоб ці переживання і їх консеквенції зрозуміти з чисто людського боку. Що правда, поведення деяких підсудних не можна оправдати з ідейного боку. Та тут і ціла трагедія дотеперішнього ходу процесу з точки погляду громадян. моралі. Хоч усі заломання дієвих осіб процесу не можуть мати оправдання, то проте з точки погляду революц. методики закорд. проводу ОУН, яких жертвою впали саме ці підсудні, всі їхні заломання кличуть одним великим голосом, що відповідальність за це таки не вони несуть. **Безвість трагедії молодих, морально знівечених людей цілою своєю вагою і вагою їхніх поступків пада на моральних і фактичних виновників варшавського процесу, які живуть за кордоном.** У заломанні дітей не можемо винити дітей, але зате мусимо винити тих, що хотіли дітьми робити революцію.

„Кожний, хто безпосередньо пережив враження зізнань Мигаля, розуміє бездонну трагедію цієї частини націоналістичної молоді, якої чиста віра у правильність терористичної акції заломилась. А вже той, хто слухав Малюцу і його безмежну наївність, просто обеззброюючі оповідання про речі, за які його товаришів недолі моглаб ждати смерть, хто бачив його дитинячо збентежений усміх, що нагадував усміх учня, який зізнає перед своїм господарем кляси „як ми тої ночі били шиби своєму професорові", (тут кілька рядків сконфісковано).

„Українське громадянство не судить тих, які заломились у слідстві чи в процесі, зві не подивляє тих, які витримали і не всипали своїх товаришів, врешті не має претенсії до них за всі ті нещастя, стягнені молодим нерозумом на те громадянство. **Однак воно судить за всі нещастя революційної акції, за всі спустошення серед молоді тих, що при зелених столиках, після чорної кави робили революційні пляни й давали їх переводити, кому попало.** Громадянство судить тих, про яких писав Митрополит ще перед роком, а саме тих „провідників українських терористів, які безпечно сидячи за границями краю, наших дітей уживають до вбивства їх батьків, а самі в безпечній ореолі геройства тішаться вигідним життям, стягаючи жертви заграничних патріотів, призначені для народу, котрого добро нищать".

„Думаємо, що в цих словах найкраще узмістовлюється суть варшавського процесу, як її вже видно після трьох тижнів".

Інсталяція нового ректора Українського Університету у Празі.

Інсталяція нового ректора Українського Вільного Університету у Празі відбулася 13. XII. при участи численного громадянства, представників значного числа українських культурних організацій та чехословацьких урядових кол. Академічне свято нашого університету прибрало риси маніфестаційної симпатії до Українського Університету і його бувшого ректора проф. д-ра Ів. Горбачевського та нового ректора проф. д-ра О. Колесси. Крім численних (понад 30) представників українських товариств були ще такі представники чехословацького суспільства: президент чсл. сенату д-р Совкуп, рад. Главачек (від міністерства шкільництва), д-р Л. Єржабек (від Масарикової Академії Праці), Фр. Крейчі (від Політ. Клюбу Народньої Демократії), проф. Навратіл (від ради міста Праги), проф. д-р Рипка (голова Кураторії Т-ва Прихильників У. В. У.), д-р К. Нойман, дир. Кучера („Нар. Політ."). Голова Білоруської Ради п. Захарко репрезентував білоруське громадянство. Від значного числа академічних, корпоративних і культурних кол як українських (у ЧСР., Галичині, Берліні, Софії), так і чехословацьких надійшли писемні привіти і телеграми.

Уступаючий ректор проф. д-р Ів. Горбачевський прочитав звіт за час свого ректорування; проректор С. Шелухин оголосив життєпис нового ректора, ректор проф. д-р О. Колесса прочитав виклад на тему „Драмована історія України в XII. ст.", якою є 5-актова драма Федьковича „Хмельницький". Ще мало відома українському громадянству ця драма Федьковича має бути опублікована НТШ у Львові.

Урочисті сходини надіслали телеграму през. Т. Ґ. Масарикові. На закінчення український хор виконав чехословацький та український гимн.

(У Т.)

Українці в соймових комісіях.

До освітньої комісії ввійшли від українців пос. *Кузьмович*, та крім цього від „левняків" пос. о. Волков. До скарбової пос. *Вигоницький* та крім цього з волинянків пос. Певний, до регуляміновоі комісії ввійшов пос. *Біляк*.

Розправа за вбивство міністра Перацького.

ДВАЦЯТЬТРЕТІЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

Розправа в понеділок почалася в год. 10.50 передполуднем. Зізнавав далі як свідок начальник виділу безпеки у міністерстві внутрішніх справ Вацлав Жиборський.

ОБСЯГ ДІЯЛЬНОСТИ ОУН.

На питання прок. Рудніцького на які терени Польщі простягалася діяльність ОУН, св. Жиборський відповідає, що спершу діяльність зосереджувалася до Галичини, далі до Волині, поліського воєвідства і частини люблинського воєвідства, а згодом обняла теж Лемківщину по краківський повіт. Найдалі висуненою точкою на півночі було Берестя н. Бугом, на заході Холм, Томашів, Ярослав, Перемишль і Лемківщина. Якщо йде про СССР то домагання українських націоналістів обіймали терени над Чорним Морем аж до Кавказу і Крим; далі Буковину від Румунії і Закарпатську Русь. Галичину поділено на 6 округів. Міністерство внутрішніх справ має удостовірені організаційні приказн ОУН ч. 1 і ч. 2 про поділ Галичини на округи. Оригінали тих приказів — як запевняє свідок — є в судових актах численних процесів у Галичині.

ТЕРОРИСТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ І ПАЦИФІКАЦІЯ.

На дальше питання прок. Рудніцького св. В. Жиборський відповідає, що сильна саботажно-терористична діяльність у 1922 р. обняла цілу Галичину. Тоді виконано кілька вбивств, між іншим вбито Твердохліба. Причиною тієї акції була новобранка до війська в 1921 р., закон про скарбову данину і вибори до законодатних палат в осени 1922 р. Тоді згадана акція була найсильніша. Від 1922 р. до 1930 р. масової акції не було, лише індивідуальні виступи ОУН, себто напади на поштові уряди, підпали та атентати. Саботажна акція почалася в 1930 р. від підпалу маєтку ген. Малаховського у львівськім повіті. Найбільше насилення цієї акції припадає на серпень і на вересень 1930 р. Її зломив уряд силою при кінці вересня і з початком жовтня 1930 р. Біланс цієї акції замикається менше-більше числом 196 підпалів. Саботажна акція — говорить далі свідок — обняла не тільки більшу власність, але також осадників та поляків, які мешкали там від віків. „Сурма“ з 1930 р. писала, що кольонізація наших земель польськими приблудами, яких піддержує держава, є для нас найбільшою небезпекою. Поляків замешкалих у Галичині вважається кольоністами. Підпалів доконували теж по містах. І так у Золочеві підпалено дім одного підстаршини.

ПРОТИШКІЛЬНА І ПРОТИМОНОПОЛЕВА АКЦІЯ.

Підчас протишкільної акції знищено багато шкіл, нищено портрети і державні герби. Нищено теж домівки і вибивано вікна у крамницях, які продавали монополеві вироби. Терооризовано теж особи, які продавали тютюн і алькоголь. У звязку з тією акцією почався теж сильний протижидівський рух, головно по селах, де трафіки є в жидівських руках. Пізніше поширилась спеціяльно протижидівська акція. На питання прокуратора, яка була успішність протимонополевої акції, свідок відповідає, що статистичних даних про цю акцію не має, але успіхи тієї акції були мінімальні. На допомогу цій акції прийшла господарська скрута.

На питання прокуратора, чи ОУН не виконувала актів терористичної акції теж у корінній Польщі, свідок відповідає, що українські націоналісти виконали 1. листопада 1924 р. напад на поштовий уряд у Сьремі познанського воєвідства. В цім нападі брали участь: Юліян Головінський, Ярослав Барановський і Меркун. Тоді заграбали 24.000 зол. Крім того пляновано атентат на пос. Ількова у Варшаві.

ЗВІДКІЛЯ ПРИХОДИЛА НЕЛЕҐАЛЬНА ЛІТЕРАТУРА.

На питання прокуратора свідок відповідає, що годі устійнити, скільки приходило нелеґальної літератури до Польщі і який був її наклад. Література надходила з Литви дорогою на Вильно і на Данціґ та з Чехословаччини дорогою на Тешин і крізь кордон у Карпатах. Доволі легко було перепачковувати нелеґальну літературу з Тешина до Польщі, бо рух на кордоннім мості був великий і легкий. До того перепачковувати літературу влекшували туристичні перепустки.

„ПЛАСТ“ і „ЛУГ“.

Опісля свідок подає дані про українські орґанізації „Пласт“ і „Луг“. „Пласт“ відповідав скавтінґові. Повстав у 1912 р. У 1929 р. не затверджено статуту „Пласту“ з огляду на змагання відокремитись від скавтінґу. „Пласт“ розвязано у вересні в 1930 р. тому, що в цій організації УВО мало свої комірки. В нападі під Бібркою в 1930 р. згинув учасник нападу Пісецький у пластунськім однострою. „Пласт“ не мав нічого спільного з „Юнацтвом“, яке приділено в 1930 р. до ОУН.

Орґанізація „Луг“ повстала вже у Польщі. Була це пожежно-руханкова організація. Його завданням було помагати населенню при пожежах. У дійсности „Луг“ не допомагав ніколи польському населенню. „Луг“ і „Сокіл“ мали дати молоді військовий вишкіл.

ВІДНОШЕННЯ ОУН ДО ЛЕҐАЛЬНИХ УКРАЇНСЬКИХ ТОВАРИСТВ.

На дальше питання прокуратора свідок відповідає, що члени ОУН без згоди і дозволу не могли належати до леґальних орґанізацій. Однаке з того не виходить, щоб ОУН не примішувало своїх людей у багатьох леґальних організаціях, головно у кооперативах. Стверджено, що в багатьох випадках кооперативні робітники доставляли засобів до саботажної акції, нпр. нафту, бензину, стрільний порох. Те саме торкається леґальних і спортових орґанізацій. У матеріялах Сеника згадується про допомогу 600 зол. для Українського Спортового Союзу і доручення, щоби члени ОУН вступали до спортових орґанізацій. Були теж сильні змагання опанувати фінансовими установами

СКІЛЬКИ ОУН ВИКОНАЛО ТЕРОРИСТИЧНИХ АКТІВ У 1935 Р.

На питання прокуратора про шпигунство членів УВО свідок відповідає, що було їх кілька в ріжних місцях. Між вмішаними у шпіонажу треба згадати Бассарабову і Бібчинського (?). Свідок назвав лише важніші терористичні акти. Головно від 1930 р. було їх багато більше. У 1935 році було 18 убивств, намагаених убивств і пострілів 13, саботажів 6, підпалів 8. Ця лista торкається і волинського воєвідства. Жертвою терору були не лише поляки, але й українці. ОУН не дарує, коли хто дає інформації поліції на приказ прокуратора або суду. Трапляються теж смертні випадки, н. пр. в Радехівщині, де поляк Будзікевич мав зізнавати у суді проти саботажів ОУН. 20 червня 1935 виконали на нього замах, та він вийшов з нього ціло, зате нічю на 2 серпня вбили його. В 1935 році були ще три випадки терору проти тих, що мали зізнавати проти ОУН.

ЕМІСАРІ ОУН В АМЕРИЦІ.

Опісля свідок на питання прок. Жел. говорить про висилку емісарів ОУН до Америки. В квітні 1934 вибрався до Америки Ом. Сеник. Підчас його побуту, появився там маніфест Коновальця із зазивом, щоб морально і матеріяльно піддержували революційну акцію Сеника. У вересні скликали конґрес ОУН в Америці, в якому взяло участь більше як 200 членів. Тоді видали відозву, щоби зібрати 30.000 долярів на залізний фонд орґанізації. Ця акція не мала успіху. Останнім виїздом до Америки, про який знає свідок, була виправа Сушка 1934. Від 1930—1931 зібрали 24.000 долярів, з того половину призначили на боєву акцію.

ПОДРОБИЦІ ПРО УСТРІЙ ОУН

Після короткої перерви далі зізнає св. Жиборський. На запит обор. *Горбового* виясняє, що до ОУН вступали головно учениuки середніх шкіл та академічна молодь. Доволі поважну скількість членів творить також сільська та міська молодь. Бували випадки, що члени виступали з орґанізації, не погоджуючись з її методами. Щодо віку то найбільше молоді вступає до ОУН у віці від 15 до 21 років. Від 21. і 30 року кульмінаційна точка заломлюється та сходить ік мінус по 30-ім році життя.

Засадничо в ОУН обовязує пятковий устрій, хоч трапляються „двійки“, „трійки“, „чвірки“ іноді й „сімки“. На інтенсивність та активність ОУН впливають передовсім гроші від американської еміґрації й інших.

На дальші запити свідок виясняє, що його зізнання осповані на фактах від 1920. р., на леґальній і нелеґальній літературі та на архівальних матеріялах міністерства а також на судових присудах.

На запит адв. *Горбового*, на якій основі твердить, що Федак виконав запам на голову держави, не на воєводу Ґрабовського, коли суд засудив Федака за замах на воєводу, свідок виясняє, що переслухуваний у Берліні у звязку з процесом Штайґера якийсь Ольшанський виразно сказав, що ОУН вирішила не пустити на українську територію голову польської держави та демонструвати проти цього. Далі свідок подає приклади на те, що деякі визові члени деколи виломлювалися з-під орґанізаційної дисципліни. Таким явищем була протижидівська акція у Сокальщині в 1931. р.

На запит, як ОУН ставиться до Церкви, свідок цитує уступи з Бюлетину КЕ ч. 5. з 1933. р., що вказують на те, що ОУН не встряває в метафізичні справи та вважає корисним і доцільним кожне явище, коли воно стоїть на ґрунті української державности. До свята „У. М. Х.“ ОУН ставилось мабуть неґативно.

На дальший запит адв. *Горбового* свідок виясняє, що у ПУН здебільша є галичани. На чолі Леґії Українських Націоналістів у Чехословаччині стоїть Кожевніков, можливо, що керманичем був інж. Сціборський. ОУН пропаґувала свої гасла в цей спосіб, що підтримувала революцію. Майже вся акція ОУН зосереджена в Галичині й Волині. В Чехословаччині не поширювано гасел націоналістичної революції, твердячи, що чехи це союзник і справу треба відложити на пізніше. Щодо організацій та внутрішніх справ крайовий провідник мав вільну руку, тільки у технічних справах та справах кадрового й боєвого вишколу вдержував звязок зі Сеником.

Серед наддніпрянців були польонофіли, прихильники комунізму та націоналісти.

На запит, чи знає про випадки вимушування грошей від посторонніх осіб, свідок подає, що окружний тернопільський суд засудив якогось Турчина, що від ОУН написав листа до комы-

вича школи, домагаючись, щоб учив дітей по українськи та зложив 65 зол. на політичних вязнів. Суд у Рівнім засудив братів Фаринняків, що вимушували від одного священика гроші на ОУН.

Адв. Горбовий питає свідка, чи крім архіву Сеника знає архів Ярого, що його взяла поліція в Берліні. Свідок відповідає, що коли прийшов до централі міністерства, як начальник виділу безпеки, дістав архів, що називається архівом Сеника, хоч є там матеріяли Мартинця Забавського.

Прок. Желенський, навязуючи до запиту оборонця, просить свідка, щоб сказав, де є цей архів, бо досі не вияснено, що це за матеріяли.

Адв. Горбовий вияснює, що про ревізію та Ярого довідався з преси, мабуть української. Небавом подасть про це ближчі дані.

ВРАЖІННЯ НАШОГО КОРЕСПОНДЕНТА.

(Телефоном від нашого кореспондента).

Варшава, 16. грудня 1935.

Начальник виділу безпеки міністерства внутрішніх справ Жиборський находився сьогодні під обстрілом питань. Ясна річ, що в іншому напрямку йшли питання прокуратури та оборони, хоч і в питаннях обох прокураторів і чотирьох оборонців були окремі напрямні. Прок. Рудніцький хотів своїми запитами і добутими відповідями відтворити загальний образ діяльности ОУН та впливів ОУН в українському громадянстві. Його запити торкалися українських етнографічних границь у Польщі, саботажів у 1930 р., протипольської і протижидівської акції, експропріяційних акцій, накладу нелеґальної літератури, леґальних спортових організацій, жертвенности на ціли ОУН, змагань ОУН опанувати леґальні організації і т. д.

Зате прок. Желеньський цікавився головно тими двома справами, які так мовити безпосередньо дискредитують ОУН: шпигунськими аферами та атентатами на процесових свідків. При цій нагоді свідок дістав змогу ревеляціонувати, що в цьому 1935 р. за його 11 місяців ОУН виконало у Польщі 18 атентатів, які закінчились смертю та 13 спроб таких атентатів: тому, що про таку велику силу замахів ми в Галичині не чували, вони торкаються видно території Волині, про яку все читаємо вістки як про найспокійнішу країну.

Запити оборонців мали дві цілі: неґативну і позитивну. Перша тенденція мала на меті виказати невірности, неточности та переплутання ріжних справ у зізнаннях свідка, — друга тенденція старалася реґабілітувати передовсім ті леґальні організації, що їх кривдили зізнання свідка, та дати насвітлення сучасної політичної дійсности. З відповідей свідка видно було, що він почувається сильно, коли річ іде про конкретні випадки діяльности ОУН на краєвому терені за останніх кілька літ, зате дуже слабо, коли запити входили в ділянку історії українських визвольних змагань, історії української політичної думки та українського недавнього і сучасного політично-суспільного руху та його діячів. Нпр. на запит: чи істнує на Совітській Україні сепаратистичний рух, — свідок відповідає: не знаю. Не знає теж про процес С.В.У., про минуле Е. Коновальця позатим, що був комендантом С. С., про місце побуту Е. Коновальця на еміґрації.

Тут прийшла теж величезна кількість відкинених запитів, передовсім усіх тих, які старалися вияснити політичне джерело повстання та істнування ОУН. Між іншим відхилено такі запити обор. д-ра Горбового: Якими засобами верболано членів для ОУН; який вплив на українське громадянство мала смерть Білася і Данилишина; чи важніший присуд суду у справі Степана Федака, чи заява Ольшанського у Берліні (що голова польської держави ніколи не зможе ступити на українській території: на цій підставі свідок твердив, що атентат Федака торкався особи марш. Пілсудського); чи причиною акції проти жидів був расовий антисемітизм чи моменти іншої натури; чи факт, що член леґальної організації є членом ОУН свідчить про опанування цілої тої леґальної організації впливами ОУН; чи можна сказати, що ОУН є якимсь штучним твором в українському громадянстві?

Цей останній відхилений запит був теж останнім, що його зголосив д-р Горбовий.

Обор. д-р Ганкевич знову змагав до того, щоби на тій розправі казалось не тільки про Литву, як здогадну опікунку ОУН, але й інші т. зв. „паньства осьцєнне". Однак предсідник не допустив ніодного такого питання. Такожмо відхилено питання про характер розвідочної роботи ОУН; оскільки ОУН є організацією чисто терористичною чи політичною, запити про „Пласт", „Луг", про революційний рух на Совітській Україні, вкінці останній запит обор. д-ра Л. Ганкевича, якого він не мав змоги навіть докінчити: яке становище має заняти українська політична думка, коли з одного боку... Тут предсідник перервав — „Вем о цо пану ходзі, хоцяж пан не сконьчил, ухилям..."

Обор. Шлапак ставить уже рубом справу. Які політичні моменти вплинули на повстання ОУН, хто такий Ільків, яка була ситуація підчас виборів у 1922 р., про передумови ухвали Ради Амбасадорів, про т. зв. пацифікацію.

Відхилено теж усі запити Мигаля, які торкалися ідеольоґії ОУН та політичного світогляду її членів і пригадували історію т. зв. З.У.Н.Р.О. Кару 200 зол. обор. д-р Ганкевич дістав за прояви негодування з приводу відхиленого питання („нарушення поваги суду"), таку саму кару дістав обор. Шлапак на питання про правні підстави польської рекрутації у Галичині („квестіонування суверенности держави")

Цікавою була порушена справа псевдонімів чи радше криптонімів, що їх уживають в ОУН. На конкретний запит обор. Горбового, хто криється за псевдонімом „Новий" свідок відповів, що краєвий комендант ОУН у часі замаху у Городку. Щодо виявлення призвища свідок отягався з відповіддю і тоді прокуратор вніс відхилити це питання, що і сталося. Веселість викликало признання обор. д-ра Горбового, що криптонім „Асфальт" торкається його особи, прок. Желенський признав, що ОУН орудує якою тисячкою криптонімів на означення ріжних осіб. Однак мабуть найцікавішим моментом було знову порушення справи т. зв. архіву Ярого, себто паперів забраних при ревізіях у Берліні. Начальник Жиборський заявив, що в міністерстві внутрішніх справ він має до ділатільки з матеріялами Мартинця, інж. Сціборського та інших, званими архівом Сеника, — прок. Желенський теж впевняє, що „на жаль" архіву Ярого польська влада не має. Відхилення усіх питань, які в найменшій мірі заторкували політичний бік справи є висловом головної напрямної цього процесу. З другого боку мститься тут тактика підсудних, конкретно Мигаля і Малюци, (як тих, що єдино промовляли), що вони у своїх перших зізнаннях у суді свідомо чи несвідомо, але фактично повною мовчанкою проминули ідеольоґічну мотивізацію ОУН і своєї участи у ній. Тепер уже на це запізно.

Останній свідок пор. Телятинський зізнавав усього 5 хвилин, але встиг за той час подати точно адресу друкарні, в якій друкується у Ковні „Сурма", впевнити, що Литва субвенціонує ОУН ще в цьому 1935. р. та заявити, що полк. Коновалець продовжив на рік право побуту у Швайцарії, у швайцарськім Берні на підставі литовського пашпорту. Свідок признав, що не знає, чи цей пашпорт фіктивний чи його власник справді має литовське громадянство.

Завтра весь день буде зізнавати останній свідок начальник Сухенек-Сухецький. *(ік.)*

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ:

У телефонограмі нашого кореспондента у „Ділі" (ч. 335.) у 17-му рядку здолини замість: „які роки знає польська влада", має бути: **які** *речі* знає польська влада.

З церковних справ.

ІМЕНУВАЛИ НОВОГО РЕКТОРА ПАПСЬКОЇ УКРАЇНСЬКОЇ КОЛЕҐІЇ.

Папа іменував 16. листопада ц. р. о. Йосафата Лабая, ЧСВВ., дотеперішнього проректора, ректором Папської Колеґії ім. св. Йосафата в Римі. О. Лабай уродився в Ясениці Руській 1895 р. Теольоґічні студії закінчив у Римі, куди його вислав ЧСВВ. О. Лабай є доктором богословії. Дотеперішній ректор о. Говецький занедужав та мусів виїхати з Італії, тому управу Колеґії перебрав по нім о. Й. Лабай. У Колеґії є 55 питомців у такому складі: з Львівської Архиепархії 8, з перемиської 7, зі станиславівської 6, з ужгородської і пряшівської 4, з буковинського гр.-кат. вікаріяту 2, з обох епархій у Злуч. Державах 20, з Канади 2, з Бразилії 3.

НАШІ СВЯЩЕННИКИ В АРҐЕНТИНІ.

З Бразилії до Арґентини виїхав, як повідомляє „Нова Зоря", о. І. Майка ЧСВВ., щоб помагати у праці о. Я. Коциловському, що від виїзду з Арґентини о. С. Вапровича сам один працює серед українських кольоністів в Арґентині.

БОГОСЛУЖЕННЯ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ У КРЕМЯНЦІ.

У церкві Воздвиження Чесного Хреста в Кремянці о. прот. Вашкевич, парох тієї церкви, відправив 8. ц. м. у сослуженні численного духовенства та при співучасти маси вірних перше від 13 літ богослужения в українській мові. Це свідчить, що на Волині до українізації православної церкви змагають не тільки вірні, але й деякі священики.

ЗІЗД ПРАВОСЛАВНИХ БОГОСЛОВІВ.

У Букарешті небаром збереться організаційний комітет, що складається з 6 делеґатів (по 1 від кожної країни, де є богословські відділи при вищих школах), та буде радити над речинцем і програмою зізду православних богословів.

НОВІ КАРДИНАЛИ.

ЧІТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО, ПАТ. На тайному консисторі папа іменував 20 нових кардиналів. Число кардиналів, що впало до 48 (з цього 23 італійці та 25 кардиналів іншої національности) піднеслося тепер до 68, себто є це майже повний етат, св. колеґії, яка нараховує 70 кардиналів. Більшість знову становити будуть італійці — 37 кардиналів. Між новими кардиналами треба згадати папського нунція у Варшаві Мармаджі, нунція в Мадриді Тедескіні, у Відні Сібілля, в Парижі Маліоне, праського архиепископа Каспара та толедського архиепископа Ґомая Томаса. У середу святочно папа вручить новим кардиналам кардинальські капелюхи.

9 ЛЮДЕЙ ЗГОРІЛО В ОГНІ

МОСКВА, ПАТ. У місті Бург біля Іркутська (Сибір) згорів 2-поверховий дім, у якому жило 160 людей. Девять людей згинуло в огні

Літературна нагорода.

Комунікат Товариства Письменників і Журналістів ім. Івана Франка у Львові.

Рада Товариства Письменників і Журналістів ім. Івана Франка на своїм засіданні дня 13. ц. м. визначила таку висоту премій за найкращі твори українського письменства, видруковані в 1935 р. на західних українських землях та на еміграції: **І-ша нагорода 600 зол., ІІ-га нагорода 400 зол., ІІІ-тя нагорода 300 зол.**

Оцінку творів переведе жюрі Т-ва. Грошеві премії можуть дістати тільки члени Т-ва.

Дальші жертви на літературну нагороду зложили: А. К., Варшава 20 зол., Т-во „Просвіта", Львів 25 зол., кооп. „Самопоміч", Бодна-рів 2 зол., Д. Жук, Павлова 2 зол., Книгарня Наук. Т-ва ім. Шевченка, Львів 50 зол., Т-во „Українська Бурса", Стрий 100 зол. Жертводавцям щира подяка.

Зібраний цього року фонд ще не покриває визначеної нагороди. Просимо Українське Громадянство складати свої жертви на адресу: Центробанк, Львів, вул. 3-го Мая 15, з дописною: „На літературний фонд".

За РАДУ Т-ВА: **Василь Софронів-Левицький,**
референт літ. нагороди.

Амнестія перед польськими святами.

У вівторок 17. грудня ц. р. радитиме сойм над амнестійним законом, що його приняла вже соймова комісія згідно з урядовим законопроєктом. Комісія відкинула майже всі суттєві поправки до цього законопроєкту; приняла тільки одну важну поправку, а саме: *кару смерти замінюється на досмертну вязницю.* Якщо так змінений законопроєкт прийме сойм і сенат, тоді уже *засудженим на кару смерти, або тим, що їх засудять на кару смерти за провини, доконані перед 11. листопадом 1935. р., замінять кару смерти на досмертну вязницю.* Тоді амнестійний закон охопив би теж підсудних з варшавського процесу, яким грозить тяжка кара. Зрештою амнестія обняла би тільки вязнів, яких засудили найбільше на 10 років. Політичним вязням до двох років подарували би цілу кару; від 2—5 років — половину; від 5—10 років — одну третину. Звичайним кримінальним вязням подарували би зовсім кару до 6 місяців; від 6 м. до 3 років — до половини, від 3 до 5 років — одну третину. Якщо би принято амнестійний законопроєкт без поправки про кару смерти, тоді кілька десятків політичних вязнів з Галичини і Волині опинилось би поза амнестією. Згадаймо тільки, що зі самої Галичини засуджено на *досмертну вязницю* 11 політичних вязнів, а саме: 1) Метельського, 2) Рудого, 3) Батога, 4) Сенича, 5) Поповича, 6) Маду, 7) Матлу, 8) Куликівця, 9) Лемика, 10) Перегінця і 11) Шевчука.

Крім того *20-літню кару* вязниці відсиджує Дацишин, *16-літню* — Пальків; *15-літню* — 1) Мицик, 2) Вербицький, 3) Біда, 4) Максимюк, 5) Цебеняк, 6) Іванчук, 7) Андрейко і 8) Бучко; *14-літню* — 1) Явнич, 2) Загородний і 3) Нидза; *13-літню* — 1) Онишкевич Юрко, 2) Гайдук, 3) Барабаш і 4) Гоголь; *12-літню* — 1) Онишкевич Тарас, 2) Гук і 3) Петрачук; *11-літню* — 1) Мороз та 2) Урбан.

Покищо вязничні інтендатури приготовляють вязням, які вийдуть на волю на основі амнестійного закону, їхню одіж та речі. Міністерство справедливости з міністерством комунікацій признало вязням, яких звільнять, залізничі знижки. Вязнів звільнятимуть з вязниць два дні.

На волю з Берези Картуської.

У пятницю 13. грудня ц. р. вийшло з концентраційного табору у Березі Картуській на волю трьох українців, а саме: 1) **Мирон Голояд** зі Скалата по 17-місячнім побуті; 2) **Володимир Гут** з Немирівщини по $3^{1}/_{2}$-місячнім побуті та 3) **Осип Яріш** з Перемишля по $3^{1}/_{2}$-місячнім побуті.

У таборі в Березі Картуській лишилися ще 72 особи, між ними 47 українців, 7 ендеків і 18 україців. З українців чотирьох сидить від початку істнування Берези, а саме: **Павло Ґенґало** з Перемишля, **Павло Штикало** зі Сокаля, **Дмитро Грицай** зі Самбірщини і **Богдан Гошовський** зі Золочева.

Вдруге вивезли до Берези: 1) **Тичія Володимира,** 2) **Микиту Опришка** і 3) **Павла Клима.** Замкнені в таборі дуже бажали би, щоб на Різдвяні Свята могли вислухати Служби Божої в греко-католицькому обряді.

Як уступив през. Т. Ґ. Масарик.

„ПРЕЗИДЕНТ – ВИЗВОЛЬНИК".

У суботу в полудне Т. Г. Масарик, дотеперішній президент Чехословаччини уступив зі свого становища. Присутні при акті уступлення були: прем. Годжа, предсідник сойму Маліпетр, предсідник сенату Совкуп та шеф канцелярії президента Шмаль. Уступаючий през. Масарик, що має 86 років та був чотири рази вибраний президентом, доручив шефові канцелярії відчитати таку свою заяву:

„Тяжкий і повний відповідальности є уряд президента й вимагає тому повні сил. Чую, що уже цьому завданню не відповім і тому уступаю. Чотири разів вибрали мене президентом нашої республики.

Це уповноважнює мене просити Вас, увесь чеський нарід та співгромадян інших народностей, щоб при кермуванню державою Ви памятали, що **держави вдержуються завдяки ідеям, з яких повстали.**

Сам завжди цього я був свідомий. Треба нам доброї закордонної політики, а внутрі однакової справедливости для всіх громадян якоїб не були національности. Рад би я вам ще сказати, **що на свого наслідника поручаю д-ра Бенеша.** Я працював із ним за кордоном і в краю та знаю його. Маю повну віру, що все піде добре і дасть Бог, ще якийсь час буду глядіти на вас, як ведете державні справи".

Президентові відповів прем. Годжа та предсідники обох палат.

Пізніше през. Масарик підписав амнестію для політичних вязнів. Це було останнім державним актом уступаючого президента.

Чехословацький уряд ухвалив проект закону, в якім надав проф. Т. Г. Масарикові титул „Президента-Визвольника" та проект закону, яким віддають през. Масарикові замок Ляни на досмертне користування.

Грецький уряд рішений розвязати нац. збори.

АТЕНИ, 16. 12. ПАТ. Народня партія рішила зовзятися, щоб на середу скликати національні збори. Те саме вирішила група Теотокіса. Однак думають, що збори майже певно не зберуться та що уряд рішений їх розвязати.

—о—

З театральної салі.

Великий успіх „Запорожця за Дунаєм" у Тернополі.

Приміська трупа кооперативи „Український Театр" і Т-ва Письменників і Журналістів ім. Івана Франка у Львові у своїй обїздці по краю з 1000-ною виставою комічної опери С. Артемовського „Запорожець за Дунаєм" загостила і до Тернополя й дала тут в середу 11 п. м. виставу, що пройшла з небувалим успіхом. Велика саля „Міщанського Братства", поширена і відновлена перед трьома роками заходами тодішнього голови, будівничого п. Андрія Фаленгиша, не могла помістити тих, що бажали бути на виставі. Завдяки відповідній організації на місці, що її перевів інсп. Остап Сіяк, зацікавлення охопило не тільки інтелігенцію в повіті, але теж і селян, які фірами приїхали з сіл, віддалених від Тернополя на три й чотири милі. Зацікавилась імпрезою до деякої міри і польська публика і на виставу явились ті поляки, що цікавляться музикою, а також представники уряду. Мабуть уперше в історії повоєнних польсько-українських взаємин у Галичині прибули на українську театральну виставу тернопільський воєвода п. Дзевялтовський Гінтовт, начальник суспільно-політичного виділу п. Клімчак, воєвідський комендант поліції п. Місевич, віцестароста д-р Новак та багато інших польських урядовців. Був дехто і з жидівської інтелігенції. Очевидно, українська інтелігенція прибула майже в комплеті, було чимало й сільської інтелігенції.

Виступали наші театральні оперові аси, знані ширше і поза українським громадянством у Галичині зі сцен чужих опер. Найкраще з кожного погляду віддала свою ролю п. Марія Сокіл (як Одарка), що і співом і грою буквально захопила всю публику. Героя опери Івана Карася грав п. Іван Романовський, голосово знаменито диспонований. Мистецьку культуру і незвичайно симпатичний голос має і п. Ольга Лепкова (Оксана), хоч слідно було, що це не професійна артистка. Відомий добре і в Тернополі оперовий мистець п. Михайло Голинський (Андрій) свої великі вальори як співак виказав передовсім у молитві останньої дії. Додержував кроку на сцені як співак і артист п. Михайло Мартіні (султан). Те все наші аси, знані публиці зі своїх давніших оперових або співацьких виступів. Достроїлися теж уповні до них і інші дієві особи, як п. Volод. Балтаровнч (Ахмет), п. Степан Сніжок (Імам), п. Олег Ольський (Селіх Ага) і п. Сергій Ганджа (Прокіп).

Диригував п. Антін Рудницький. Очевидно, що музика, зложена припадково з ріжних людей в останній хвилині — грали теж члени місцевої військової орхестри — до того по одній-одинокій пробі, не могла дати й не дала того, що дає добре зіграна і вишколена орхестра. Але й тут п. Рудницький зумів видобути усе з мистецького боку цінне і характеристичне.

Ще кілька слів під адресою режисера п. Олександра Улуханова. Наша публика, що знає оперу з давніх літ, привикла до дещо іншого виведення і декому давня вистава здавалася кращою. Такі чув я голоси. Підношено теж під адресою режисера, що при молитві у нас (уніа-

тів і православних) ніхто не клякає на одну ногу (це роблять тільки латинники). І при цьому — здається — дрібному епізоді п. Сокіл на вкоdішках відограла одинока ролю так, як її на думку знавців треба віддати.

Загально треба сказати, що цілість вистави в Тернополі, не зважаючи на відомі на провінції зовнішні сценічні недостачі і примітивну обстанову, випала напрочуд гарно. Озвалі публики тягнулись довгий час. Уся саля переживала хвилини щирого мистецького захоплення співом і грою артистів, які на тернопільській сцені мали дійсно рідкий успіх.

Захоплена співом і грою була й чужонаціональна публика, а воєвода п. Дзевалтовський-Ґінтовт сказав, що справді пережив хвилини повного мистецького задоволення.

Знані мені і голоси селян. Вони, що їхали і по чотири милі, щоб почути й побачити наших знаних їм з імени театральних мистців, були справді співом і грою захоплені. Могутнє враження зробила на них спеціяльно молитва осени її дії.

Я не театральний рецензент і не визнаюсь на музиці та на театральному мистецтві. У цьому я звичайний лаїк, що має тільки почуття краси й мистецтва. Таку „рецензію" пишу у житті вперше. А пишу її тільки на те, щоб ушанувати тих, що дають цінності нашому мистецтву на сцені.

Д-р Степан Баран.

Перші кроки до здійснення автономії Закарпаття.

Конституційно-правна комісія чсл. парляменту займалася справою автономії Закарпатської Руси. Про справу автономії реферував посол *Юліян Ревай*, що запропонував таку резолюцію: „Конституційно-правна комісія парляменту на своєму засіданні дня 28. листопада 1935. рішила звернутись до влади, щоб приспішила підготовні праці, потрібні для переведення § 3. уст. 3, 4. і 8. конституційної грамоти про сойм Підкарпатської Руси". Внесення прийнято.

В Ужгороді збудують радіостацію.

Міністерство пошт ЧСР приступило до зреалізування проєкту радіостації Підкарпатської Руси. Сама стація буде біля Руських Комарівець коло Ужгороду, а студія в самім Ужгороді. Стацію почнуть будувати вже ранньою весною.

(У. Т.)

Автономія в Північнім Китаю.

ПЕКІН, 16. 12. ПАТ. Політична рада (автономний уряд) провінцій Гопеі і Чагар рішила офіційно перейняти урядування перед 24. грудня. Рада створить три департаменти: фінансовий, політичний (закордонні справи) і секретаріят для внутрішніх справ.

Станиславівщина -- Митрополитові.

День 13. грудня ц. р. був для Станиславівщини величавим святом. Того дня святкувало українське громадянство 70-ліття уродин нашого Митрополита, довголітнього провідника народу, що накликає завжди всіх до того, що гарне, добре і чесне. Тим сильніший звязок лучить Ювилята зі Станиславівщиною, що перші кроки своєї діяльности як владика ставляв він у нашому місті.

Ювилей почався в год. 8. рано у катедральній церкві, де тиху Службу Божу у намірениі Солениізанта відправив катедральний парох о. шамбелян Лупик з діяконами оо. Василіховським і Дзибиєм. Хоч це був будний день, церква виповнилася вщерть вірними. Перед царськими вратами заняли місце репрезентанти наших установ, товариств, б. старшини Української Армії і ювилейний комітет. Співав хор середнешкільної молоді. Свято закінчилося многоліттєям Митрополитові.

Головною точкою свята була величава академія, що відбулася в салі „Сокола" в год. 8. веч. Просто прекрасно виглядала сцена, удекорована по пляну нашого артиста-графіка м-ра Кушніра при співучасти інж. Фартуха, при чому все виконав знаменито артист-маляр Зорій. Перед виходом зі святині, зазначеної колюмнами, стояв там у червоній рясі владика, опертий одною рукою об таблицю; друга рука з хрестом до благословення спочивала на його грудях. З образа била ясність, повага, розум і доброта — прикмети Митрополита. Хто це бачив, розумів, що мистець злучив тут два типи разом: нашого Митрополита з Мойсеєм.

Над святинею видніли уложені з електричних лямпок дві дати: 1865—1935. Позатим ціла сцена тонула в морі світла.

Академія почалася кантатою Стецепка, згармонізованою і пристосованою до свята проф. Недільським. Відспівав її знаний уже широко мужеський хор „Думка" під управою м-ра Л. Крушельницького. Після того д-р Чорненко виголосив добре уложений, річевий реферат про життя, значіння і заслуги Ювилята для нашої церкви й народу. Кульмінаційною точкою програми був виступ Марії Сокіл, що відспівала серед загального захоплення чотири пісні. Вже сама її поява на сцені робить враження. Голос і виконання чарують, а треба додати, що це не лише співачка, але й велика артистка, що, співаючи, відчуває спів і кожним своєм кожною ноткою достроюється до того, що співає. Другою незвичайно гарною й ефектовною точкою програми була рецитація Геника Березовського. Він теж рецитує з цілої душі, як мистець-віртуоз. Що він рецитує, це й переживає, і все те просто електризує слухачів. Він дав дві рецитації: „У святого Юра" Лепкого і „Праздник у Тікові" Федьковича. Псальмом Бортнянського виведенням якого дав „Станиславівський Боян" доказ свого теперішнього гарного розвою під управою проф. Недільського, закінчилось це піднесле свято, після чого всі присутні, повставши з місць, відспівали національний гимн.

Свято було під кожним оглядом удатне, тому наше громадянство задумало уладити ще друге свято в дні 29. грудня. Улаштує його Філія „Просвіти" як ювилей свого почесного члена, після чого підуть ювилейні свята по всіх наших читальнях. А що все буде виведене як слід, віримо всі, бо пляни і головне приготування свята та програми свят по селах є в руках м-ра Кушніра, який нас ніколи не завів.

Ю. Є. О.

НОВИНКИ.

— **Олійки і аромати „Ароза"** до печива — появилися вже в розпродажі.

— **Найкращий дарунок на Св. Миколая і на Різдво** зробите для своїх рідних, приятелів, знайомих, коли купите для них надзвичайно цінні і цікаві мистецькі книжки: Уляса Самчука — „Віно і революція" (4.50 зол.), Н. Королевої — „1313", повість з середновіччя (2.50 зол.) та її нариси „Во дні они" (1.20 зол.). Це книжки, які приковують увагу читача від першої до останньої сторінки, які виховують, вблагороднюють та ушляхотнюють душу та зміцнюють всі її сили. Замовляти в видавництві „Дзвони", вул. Яполська 7. II. Хто замовляє прямо в видавництві, не платить порта. 2—3

— **Футра, всілякого рода, найвибагливіші,** поручає Юліян Глушівський, пл. Капітульна 3. І. п. Телефон 254-46. 10 80—?

— **Одинока українська фабрика футер** „Хром", Пр.-Торг. Спілка з о. п. у Львові, вул. Руська 20, тел. 271-83, поручає по найдешевших цінах футра жіночі і чоловічі та всілякого рода футряні шкірки, як також приймає до крашення і перерібки уживані футра.

— **Комета,** склад взуття, снігівців і кальошів, Львів, вул. Личаківська ч. 11. 1—2

— **Цукорня Добротка,** вул. Сапіги 67, поручає свої знамениті вироби на св. Миколая. 2-2

— **Гостина св. Миколая в „Рідній Школі" при вул. Супінського ч. 23.** В неділю, дня 22. XII. 1935. в год. 5-тій пополудні загостить до „Рідної Школи" ім. Шевченка при вул. Супінського ч. 23 св. Отець Миколай для роздачі дарунків поміж дітвору. Гостину попередить дитяча вистава пєски М. Підгірянки „Гостина св. Миколая в Рідній Школі". Управа Школи прохає Громадянство Галицької дільниці взяти участь у цьому дитячому святі.

— **За обнижку почтових оплат.** Торговельні кола виступили з домаганням, щоб обнизити почтові, телеграфічні і міжмістові телефонічні оплати. Вони доказують, що почтові оплати є за високі і параліжують торговельний рух.

— **Вияв**ляти ціни товарів. У звязку з урядовою акцією, що має на меті обнизити ціни на артикули загального вжитку, міністер внутрішніх справ видав обіжник до всіх воєводів, старостів і президентів міст у справі означування і виявлювання цін. Якщо не прийшлоб до порозуміння з інтересованими сторонами, адміністраційна влада має з уряду визначити й оголосити ціни. Опірних купців слід потягати до карноадміністраційної відповідальности.

— **Кпини чи недбальство?** На мурах міста Львова появилися в дуже великій скількости заяви в справі політичних вязнів, підписані ріжними робітничими, культурними і освітніми установами, а також поодинокими особами. Заяви появилися у двох мовах: польській і українській. Коли читати українські заяви, що є дослівним перекладом польських, то просто жах бере. Стиль і мова комуністичних органів, про що ми недавно писали на сторінках нашого часопису. Ось кілька зразків: „В часах займенщини, коли позначили шлях бойців за нове завтра" — хто значив, чим, кого значив, направду годі відгадати. Або рядок дальше: „По думці тієї традиції повинен запукати (?) тепер у незалежній Польщі могутній голос на захист свободи перекональ і пошенівку людської гідности". Бідний той „пошенівок" людської гідности, коли захищати його треба аж таким непристойним фізіологічним актом. Читаймо дальше: „Фаля реакцій, що заливає Европу.." — „фашизм запанував, створюючи відносини, що заперечують деяку можливість культурного розвитку" — коли лише деяку, то значить ще не цілком зле, — „національні шовінізм і фізичне насильство уторував собі...", — „А ще тяжче положення вязнів в Березі Картузькій, осаджених тутешніх без судових присудів, єдино з розпорядження адмін. властей, що їх децизії що до цього не обмежує жодний закон"? Просто прикро читати, коли бачимо під так нетактовною „зукраїнізованою" заявою прізвище проф. В. Старосольського і фірму Т-ва „Робітнича Громада". Більше як певне, що це сталося без їхнього відома, але цей факт тимбільше свідчить про те, які нещирі є властиві аранжери спільної амнестійної акції.

— **Емерити в обороні своїх прав.** В салі Промислової і Торговельної палати у Львові відбулося вчора велике віче державних емеритів і вдів та сиріт по емеритах. Реферат виголосив ем. суддя найвищого суду Кравзе і після дискусії, в якій забирав голос також пос. Ст. Біляк, принято резолюцію, в якій ствержено, що президентський декрет про зміну емеритальних приписів і вкорочення літ служби в займаницьких державах стоїть у рішкій суперечности з емеритальним законом з 1923 р. і трактатом у Ст. Жермен та римською конвенцією. Цей декрет забирає емеритам значну частину чесно заробленої емеритури, вже двічи обнижуваної, не зважаючи на те, що емеритів вже обтяжено підвищенням доходовим податком і окремим ще податком. Тому емерити домагаються відкликання приписів згаданого декрету та увезвіднення обтяження емеритів подвійним доходовим податком. Резолюцію предложено міродатним урядовим чинникам. Участь у вічу взяло коло 1000 осіб.

— **Нові доценти.** На львівськім університеті габілітувалися: д-р Герман Авербах як доцент математики, кс. д-р Станислав Франкль як доцент фундаментальної теольогії, д-р Едмунд Миколяска як доцент мікробіольогії і серольо-

ції, д-р Зенон Вахльовський як доцент політичного права, д-р Мечислав Земкович як доцент педагогіки і д-р Маріян Цімерман як доцент польського права.

— **Спростування.** Львівське Городське Староство. Ч. BPa/5/9/220/1935. У Львові, 13/12. 1935. З уваги на письмо станиславівського воєвідського уряду з 4. 12. 1935. прошу на основі § 19 пресового закону помістити в черговому числі „Діла" таке спростування: Неправдою є, що п. П. зі Станиславова взивав 14. 9. ц. р. постерункового, щоби вилегітимував невідомого п. П. молодця, що цього дня приніс до помешкання п. П. підозрілий пакунок, який важив кілька кільограмів. Також неправдою є, що постерунковий розпечатавши пакунок і ствердивши, що в ньому є нелегальна українська література, не вилегітимував віддавця пакунку, але вивівши його з помешкання п. П., пустив свобідно, на що доказом мало бути те, що п. П. цього молодця того самого дня вечором зустрів на вул. Сапежинській у Станиславові. Зате правдою є, як це виказало переведене станиславівським воєвідським урядом слідство, що ані 14. 9. ц. р. ані передтим чи після того ніхто не взивав ніякого постерункового інтервеніювати у вище згаданій справі. Також правдою є, що, коли ніякого постерункового п. П. не взивав, тому постерунковий не міг також нікого легітимувати чи пустити свобідно, не ле

гітимуючи. За воєводу: Бруневський м. п., начальник виділу.

— **Помер брат Й. Пілсудського.** У Варшаві помер сенатор Адам Пілсудський, молодший брат б. маршала Пілсудського, що був віцепрезидентом м. Вильна.

— **Окремі викладові салі для жидів.** У політехніці у Львові вивісили розпорядок підписаний професорами Богуцьким, Бжозовським, Курилом і Матакевичем, на основі якого всім студентам жидам IV і V року, яких вичислено по назвиськах, призначено окремі салі для інжинірських вправ.

— **Поширення комунікації з Дрогобичем.** Окружна дирекція залізниць у Львові повідомляє, що задля уможливлення шкільній молоді доїзду до шкіл у Дрогобичі вводить на пробу від 16 ц. м. в дні шкільної науки такі особові потяги на лінії Дрогобич—Трускавець: 1) особовий потяг ч. 3032 (з Трускавця год. 6.10, до Дрогобича год. 6.37), 2) особовий потяг ч. 3033 (з Дрогобича 14.13, до Трускавця 14.40); 3) особовий потяг ч. 3034 (з Трускавця 13.15, до Дрогобича 13.41).

— **Помер ст. пост. Слугоцький.** У Пустомитах помер старший постерунковий Слугоцький, що три роки тому брав участь у погоні за Біласом і Данилишином. Підчас тої погоні командант згинув, а Слугоцький був тяжко ранений. Не зважаючи на кількамісячне лікування у шпиталі, Слугоцький не вернувся уже до здоровля.

— **Оскальпована жінка.** На вул. Городецькій у Львові військове авто наїхало на 50-літню Фріду Шейфельдову, та перевернуло її на землю. Колесо здерло Шейфельдовій шкіру з голови. В безнадійному стані відвезено її до шпиталю.

— **Краєва хроніка.** У Добрівлянах біля Заліщик, помер 100-літній Василь Будний. — На дорозі біля Бабинци (Калушчина) замерзла на смерть 62-літня Марія Лучка. — В Ярославі перестав виходити „Тигодник Ярославскі", що виходив 30 літ. — Тустановицька Спілка Вабінера в січні 1936 почнає будувати в Бориславі водопроводи. — Станиславівський суд засудив

жидівських купців Мойсея, Ноя і Нахмана Тавів, які зорганізували були шайку підпалячів асекурованих домів, на 10, 6 і 5 літ вязниці.

— **Еве світовим мистцем шахів.** В ночі на 15 ц. м. скінчився в Амстердамі меч за шахове мистецтво між голяндським шахістом д-ром Еве і дотеперішнім світовим мистцем д-ром Альохіном. Останню, 30-у партію виграв Еве й остаточно став **шаховим мистцем світа**. Еве виграв 10 партій, Альохін 8, ремі було 12. Слід ствердити, що д-р Еве визначився справді мистецькою грою і зовсім заслужено став переможцем.

— **Чеська Академія Наук** доповнює свій фонографічний архів записами пісень і музики Закарпаття. Організацію фольклорної частини доручено проф. д-рові Ів. Панкевичеві. В селах Рахів, Нересниця, Імстичі, Верхні Верецькі, Волосянка і Раків записано **на 38 плитах коло 120 мельодій**. Працю підготовили місцеві учителі. (У. Т.)

— **Трагедія студента.** Перед памятником полеглих у Чернівцях якийсь студент напився отруї, держачи в руці фотографію якоїсь дівчини. Опісля кинувся під трамвай, одначе моторовий вдержав віз завчасу. Студент лежав непритомний, так що його відвезли до шпиталю, де незабаром він помер. Не знайшли при ньому ніяких документів, що стверджували би тотожність його особи.

— **Електричні трамваї виходять з ужитку,** покищо в Америці. Стейтова комісія для вуличного руху оголошує, що в минулому році електричні трамваї в самому місті Ню Йорку втратили 27 міліонів пасажирів. Цей рік скінчився з днем 30-го червня. Подорожних забрали омнібуси, що їздять вулицями водночас із трамваями. Цифри вказують, що всіх подорожних, які користали в Ню Йорку з ріжного роду перевозових засобів, було в минулому році на 24 з половиною міліона більше, як торік. Всіх осіб, що вживали яких небудь уличних комунікаційних засобів, було в минулому році в Ню Йорку 2 міліярди і 910.000.

— **Тортури на поліції.** Румунська прокураторія веде доходження проти команданта поліції в Сереті, Карстіяну та кількох поліцаїв, що жорстоко тортурували вязнів. Коли арештовані не хотіли признатися до закинених їм провин, ведено їх до окремого дому, де в пивницях уграждали з ними страшні практики. Їх вязано, затикано їм рот і бито полінами до безтями. Вязневі Голинському комісар Карстіяну вирвав вуси, Марковському розбив щоку, іншого поліцаї топтали ногами по череві і т. д. Дізнавшися про те все, прокуратура зажадала від поліції, щоби видала цe всіх арештованих, але поліція виконала це аж за 10 днів. Ціла буковинська преса домагається від влади, щоби вглянула у відносини, які панують серед поліції на провінції.

З кіна.

КІНО „МАРУСЕНЬКА": „БУРЯ НАД АНДАМИ".

Не бачили ми Джека Гольта так довго, що могли повірити в його смерть. Може і справді вже помер; фільма, в якій пригадує він свою головну ролю джентельмена та ідеального друга, могла належати до доби уперед 10. і 20 літ. Знамо, як виглядає ця роля і знаємо, як починається непорозуміння між двома приятелями; оба знайомляться з тою самою жінкою, не знаючи про це; дрібний епізод стає причиною безпідставних запідозрінь. З усієї фільми цікавий лет літаків над ворожим табором і хвилини боротьби. Бачили ми це вже сотні разів. Жаль нам бідного Джека Гольта, що мусить усе ще ще раз повторяти, ще а терпіти через зовсім нецікаву партнерку.

Дивогляди.

ДОРОГИЙ ОБІД.

У 1921. р. про франц. маляра Жака Буто ніхто не чув. Був він такий бідний, що часто не мав на обіди. Часто теж носив із собою образи в надії, що ще перед обідом зможе їх продати. Бувають і в нас такі наївні малярі! Вечорами приносить вони образи назад до хати. Буто вийшовши з двома образами до „свого" ресторану, зїв обід, а коли вивернув наверх обі порожні кишені, власник ресторану мусів із кваснoю міною приняти те, що Буто мав — два образки. Повісив їх у темному кутку і висіли вони довго. Аж минулого тижня, рік після смерти маляра, продав він їх... за 23.520 франків.

ДІМ БЕЗ ВІКОН І ДВЕРЕЙ.

В околиці Льондону, у славнім містечку Вімбльдон, де спортсмени щороку здобувають нові осяги, винбудував один архітект дім нового типу — без вікон і дверей. Вхід до дому находиться у підземеллі у коридорі, довгім на 250 метрів. Кожний, хто туди входить, мусить піддатись усякій „чистці", щоб не вніс до дому ні порошинки. Вентиляція в домі — штудерна, модерна і краща, як у наших домах. Замісць природного світла є там штучне, дуже подібне до сонця. А тому, що сонце у Льондоні та околиці показується рідко — ясніше там, ніж у домах з вікнами.

Спорт.

КОМУНІКАТ К. Л. К.

Рада Карпатського Лещетарського Клюбу подає до відома, що має до диспозиції 6-ох вправних інструкторів, які за зворотом коштів дороги й удержання могли би в днях від 22.—26. грудня ц. р. виїхати до філій у краю в цілі переведення лещетарських курсів.

Важніші імпрези К. Л. К. в цьому році такі:

Від 5.—11. I. 1936 інструкторський курс для членів усіх філій краю. Наука їзди для початкуючих і заавансованих.

Від 12.—19. I. рейд до Космача.

19. і 20. I. змагання за мистецтво Космача. Біг і скоки.

Від 1.—9. II. змаговий табор для членів усіх філій.

Від 12.—16. II. міжфілійні змагання за найкращого лещетаря К. Л. К. з такою програмою: 12. II. зіздовий біг, 13. II. сльом, 14. II. біг на 18 км. 15. II. скоки, 16. II. біг дружиновий.

Від 19.—22. березня змагання за мистецтво Чорногори.

ЗАКЛИК ДО УКРАЇНСЬКИХ ЛЕЩЕТАРІВ.

Карпатський Лещетарський Клюб, розвиваючи гасло „Спорт у маси", приступив по довшій підготовній праці до організації своїх філій у всіх місцевостях, де плекають лещетарський спорт. К. Л. К. взиває усіх українських лещетарів вступати в члени К. Л. К. і гуртуватись у місцевих філіях. Зголошення слати до секретаря К. Л. К. на адресу: Зеновій Гнатейко. Львів, Бартоша Гловацького ч. 23.

Листування Редакції.

Вп. Д-р Р. Гоцький, Рава Руська: Такий невеличкий фейлетон ми радо помістимо, оскільки був би цікавий для ширших кол.

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 17. XII. Вистава сирітської родини.

Театр Ріжнородностей.

Вівторок, 17. XII. год 8. веч. Аб. 7 „Івась із місяця“.

Кіна.

АДРІЯ: „Американські пачкарі“, „Забавка“.
АПОЛЬО: „Кохай тільки мене“.
АТЛЯНТИК: „Нічні метелики“.
ВАНДА: „Велика подія“, „Скінчена пісня“.
ГРАЖИНА: „Дві Йоасі“.
КАСИНО: „Його величність шофер“.
КОЛІСЕЙ: „Я тобі довіряла“, ревія „Публика має голос“.
КОПЕРНИК: „Ільонка“ з Францішкою Галь.
МАРУСЕНЬКА: „Буря над Андами“.
МІРАЖ: „Катюша“ і Ревія маріонеток.
МУЗА: „Ідемо до щастя“.
ПАКС: „Оборона Ченстохови“.
ПАЛЯС: „Чотири і 1/2 мушкетерів.
ПАН: „Чоловіки до вибору“, „Щастя на вулиці“.
РАЙ: „Їх Експедиція пізує (Джанет Гейнор).
СОНЦЕ: „Шойно вчора“ та ревія „Повники на Богданівці“.
СВІТ: „Циганські мельодії“.
СТИЛЕВЕ: „Її шампанська ніч“ і ревія „Обтинанки“.
ТОН: „Хрестоносні походи“ Сесіля Б. Міля.
УТІХА: „Вбивство в Трінідаді“ та ревія.
ХИМЕРА: „Цирк Барнума“.

Закордонне радіо.

Вівторок, 17. грудня 1935.

Відень (506,8) 14.00 Спів, 15.20 Авдиція для дітей, 17.25 Солісти — муз., спів 20.05 Нім. нар. мельодії, 20.45 Грaюший Відень — попурі, 22.10 Віольончелевий ресітaль Гаспарс Касадо, **Братислава** (298,8) 17.50 Давні мадярські пісні, 21.15 Російські та циганські романси, **Кошиці** (259,1) 18.00 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 12.35 Сальонова музика, 17.20 Французькі пісні, 18.20 Пісні романтичної доби, 19.30 Фр. музика, 20.20 Шубертова фантазія ц-моль на скр. і форт., 21.15 Веберові твори, **Париж** (1648) 13.15 Легка музика, 18.30 Концерт симф. музики, 21.45 Вечір пісенькарів, **Білгород** (437,3) 12.00 16.20, 19.50 Концерт, **Берлін** (356,7) 9.45 Весела всячина, 14.15 Оперетковi мельодії, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 16.00, 19.00 Музика, 21.15 Оперетковi мельодії, **Ляйпціг** (382,2) 12.00 Концерт, 16.00 Релігійні пісні, 19.00 Нар. мельодії, 21.15 Весела мадренська авдиція зі співом і музикою, **Мінхен** (405,4)) 16.10 Солісти, 17.00 Музика, спів, **Будапешт** (549,5) 17.00 Сольо на цимбалах, 18.00 Орх. концерт, 19.45 Твори Г. Калаша й Б. Немета (спів, музика), 21.50 Камер. музика, **Мілано** (221,1) 11.30 Популярна музика, 20.50 Орг. концерт 21.50 „Сір Олюф“ оп. Лятесія, **Рим** (420,8) 13.15 Розр. концерт, 20.50 Симф. концерт 22.00 Неаполітанські мельодії.

Середа, 18 грудня, 1935.

Відень (506,8) 19.30 Симф. концерт (спів, мув.), 22.10 Популярна музика, **Прага** (470,2) 20.05 20.55 Концерт фільгарм. орх., **Париж** (1648) 18.30 Концерт, 21.45 Театр Увин. **Білгород** (437,3) 11.00, 16.20 Концерт, 13.15 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 12.00 Концерт, 16.00 Віч та пісня, 18.00 Граємо та співаємо, 20.45 Брамсові твори, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16.00 Концерт, 19.40 Нова форт. музика, **Кельн** (455,9) 16.15 Рел. пісні, 21.15 Веч. музика, **Мінхен** (405,4) 12.00, 13.15 Концерт. 17.00 Вес. пополудне, 20.45 Вок.-муз. концерт, **Будапешт** (549,5) 13.40 Спів, 17.35 Циг. музика, 22.10 Китиця рож — концерт оп. орх., **Мілано** (221,1) 19.00 Легка музика, 20.50 Концерт орх., **Рим** (420,8) 13.25 Легка музика, 20.50 „Богема“ оп. Пучіні я.

Львівське радіо.

Вівторок, 17. грудня 1935.

6.30 Ранішня авдиція, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Для дітей: Колядки, 12.35 Мельодія за мельодією, орх., 13.25 Домашнє господарство, 13.30 З ринку праці, 13.35 Оперові фрагменти з гр. пл., 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Легка музика з гр. пл., 16.00 Скринька ПКО, 16.15 Скрипковий ресітaль у супр. форт., 16.45 Вся Польща співає, 17.00 Рідкі металі в щоденному вжитку, 17.15 Сальонова музика, 17.50 Говорюча енциклопедія, 18.00 Спів. ресітaль у вик. Коритко-Чапської, 18.30 Техн. Скринька, 18.40 Сільва рерум, 18.45 Хор, 19.00 Львівські школи доповнюючої освіти, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 Симф. концерт; у перерві ок. 20.50 Веч. денник, Із сучасної Польщі 22.30 Гутірка для лікарів: Маловідомі терпіння генераційного укладу, 22.45 Гріг: Еротик — орх. із гр. пл., 22.48 Літер. хвилина, 23.05 Танк. музика з гр. пл.

Середа, 18 грудня 1935.

6.30 Ранішня авдиція, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Плекання кімнатних рослин зимою, 12.30 Концерт, 13.25 Домашнє господарство, 13.50 Концерт бажань, 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Для контрасту з гр. пл., 16.00 Для ст. дітей: У країні дівчинки із сірниками, 16.20 Сп. ресітaль В. Єнджеєвської (сопр.) у супр. форт., 16.45 Гутірка музика зі слухачем радія, 17.00 Про самоосвіту, 17.20 Симф. музика з гр. пл., 17.50 Огляд закорд. гумору, 18.00 Шуберт: Тріо б-дур оп. 99, 18.30 Літер. нарис Дон Хуанове племя, 18.45 Легка музика із гр. пл., 19.00 Обстанова колись і сьогодні, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Актуальний репортаж, 20.00 Легка музика, пісоньки, 20.45 Веч. денник, 20.55 Із сучасної Польщі, 21.00 Концерт із циклю Творчість Фр. Шопена, 21.35 Поет. четвертьгодина: Поезії Конст. Мікевича, 21.50 Гутірка для купців: Вікно, що продає, 22.00 Мандрівка по Европі — ретрансмісії з евр. станцій.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.29 5.31.

Нім. марка 1·40—1·50, фр. франки 34·90—35·10, шв. франки 171·70—172·20, фунти стерлінги 26·10—26·20, австр. шілінги 98·50—100, чеські кор. 20.60—21.00, рум. леї 26.59—28.00, італ. ліри 31.00—33.00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 16-го грудня п. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльокового без опакування	2·70 зол.
1 кг. масла десерового в бочках враз з опакуванням	2.74·50 „
1 кг. масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по	2·80 „
1 л. молока	0·16 „
1 л. сметани	0·75 „
1 к. яєць	5·20—5·25 „

Тенденція на масло звишкова, на яйця сильна, на молоко вдержана, на сметану слаба.

Маслосоюз повідомляє, що від 16. XII. п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці льоко подвіря птахомасарні „М. С.“ у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Цьогорічні курочки І. кл.	0·95 зол.
Однорічні, товсті курки І. кл.	0.90 „
Когути І. кл. до 1.30 кг.	0.90 „
Товсті качки І. кл.	0.95 „
Товсті індики І. кл.	1.— „
Товсті пантарки	1.00 „

Кури, качки, індики, пантарки приймає в кожній кількости.

Птицю не годовану приймає по дешевшій ціні.

Купує вівсяну питльовану муку, гречану муку, просо та овес.

Приймає нових доставців.

Оповістки.

Порядок Богослужень в храмовий празник в церкві св. О. Николая. Середа 18. грудня 1935 р. в Навечеріє празника: Год. 17 Всенічне, Наука, благальна пісня, Благословення Найсв. Тайнами, цілування св. Мира з Мощей св. О. Николая в Барі, Слухання св. Сповіди від години 16 до години 21. **Четвер дня 19. грудня 1935 празник храмовий св. О. Николая:** Год. 5 Утреня, в год. 6, 7, 8 і 9 читані св. Служби Божі. Год. 9.45 торжественне посвячення нових церковних хоругов. Год. 10 торж. співана Служба Божа, в год. 10.45 Проповідь. Год. 13 Водосвяття перед церквою, Обхід. Год. 16 Вечірня, Акафист св. О. Николаю, Наука, благальна пісня, Обхід з Найсв. Тайнами довкола церкви. Панахида і цілування св. Мира. **Слухання св. Сповіди від години 5 до години 13. Пятниця Попразен храма дня 20. грудня 1935:** Год. 7.30 читана св. Служба Божа. Год. 8. співана Служба Божа за покій парохіян з Соборним Парастасом. **Свящ. В. Лончина, парох.**

Заповіджені на день 23. XII. 1935 Загальні Збори Українського Інституту для дівчат в Перемишлі **не відбудуться**, а ті самі Збори відбудуться 15. січня 1936 р. в тій самій годині, в тім самім льокалі, з тим самим денним порядком, лише при точці 6 відбудуться вибори не одного, а 2-х заступників. — За Виділ: заст. голови д-р І. Мандюк, за секретаря М. Пацюк.

КУПНО - ПРОДАЖА

Церковні корони ручної роботи, брокати. Фабричні ціни. **Фрайліх, Сикстуська 21.** 646 5-?

Бажаєте мати гарний капелюх на осінно-зимовий сезон — вступіть до фірми РУДОЛЬФ НАЙФЕЛЬТ, ЛЬВІВ, пл. Марійська 8. Прийшов свіжий транспорт наймодніших мужеських капелюхів. 8-30

Фортепіяни, піяніна, продажа, наєм купно, **Марецький,** Львів, Баторія 7. 719 9-13

Цикльостиль новий, комплетний, 55 золотих продає Патицький, Чарнецького ч. 10. 806 3-3

Увага! Християнська жіноча конфекція поручає плащі від 35 зол. Львів, Ринок 26, Ендерс. 797 5-30

Меблі власного виробу на догідні сплати поручає пл. Більчевського 1. 2-?

Зінгера машину кравецьку дуже дешево продає Патицький, Чарнецького 10. 806 3-?

На карнавал, дарунки на іменини і св. Миколая тільки в одинокій українській перфумерії **„ЛОТОС“ Сикстуська 21.** Даємо товарові бони.

Шмінки і театральні прибори в великому виборі лише в одинокій українській перфумерії у **Львові „ЛОТОС“ Сикстуська 21.**

„ЛОТОС“ українські **вістря** до голення найкращі. Жадайте у всіх крамницях

Образи: Холодного, Крижанівського, Ковжуна, Музикової, Осінчука, Перфецького, Ляшенка й інших. Ціни від 25 зол. „ЛОТОС“, Львів, Сикстуська 21.

На вагу цвітові води і перфуми від 10 сот. дешево в 80 запахах. При закупі даємо товарові бони. Одинока українська перфумерія у Львові **„ЛОТОС“ Сикстуська 21.**

Добірну косметику: краєві і заграничні пудри, креми і мила тільки в одинокій українській перфумерії у Львові, **„ЛОТОС“ Сикстуська 21.** Даємо товарові бони.

Гребінці „Геркулес“ і тоалетові прибори в великім виборі в одинокій українській перфумерії у Львові, **„ЛОТОС“ Сикстуська 21.** Даємо товарові бони. 809 3-5

Машину до писання, українську, куплю. Дурбак, Потоцького 47. 815 2-?

Різдвяні листівки з святочними побажаннями в найбільшому виборі, **практичні дарунки на ялинку** — золоті пера, альбоми, цвітові води тощо, дістанете найдешевше в **Союзному Базарі, Львів, Руська 20.** 43/104 2-5

МЕШКАННЯ

Пошукую умебльованого комфортового покою, без харчу, від 1. січня. Зголошення: Львів, Виспянського 31 м. 1. Інженер І. Л. 825

РІЖНІ

Чи Ваш **годинник** ходить добре? Якщо ні, дайте направити до **Івана Зельтенрайха,** Львів, Марійська пл. 5. — Прецезійно, солідно, дешево. З провінції присилайте почтою. 82 46—?

ОГОЛОШЕННЯ.

Дентистичне Заведення
ЙОСИФА ВІТТМАНА
тепер вул. Романовича 11.
Ціни поміркованi.
Роботи для пацієнтів із провінції полагоджуємо в найкоротшому часі. 804 2-4

Нововідкритий Сальон Мод
„МІ-КА“
під управою МІКИ ДРОГОМИРЕЦЬКОЇ
Пекарська 1 а, Дім „ЗУПУ“
виконує:
Найновіші моделі капелюхів
Волічкові вироби
Рукавички
Квіти. 767 4-8

ЦІЛІ ЛЕЩЕТАСЬКІ КОМПЛЕТИ
у найліпшім і гарантованім ґатунку
зол. 55·80
постачає Склад лещетарського приладдя **„PHONOREX“,** Львів, Городецька 38. 805 2-4

НЕПРОМАКАЛЬНІ ПЛАХТИ
І. Конрад — Львів,
Гетьманська 22, тел. 249-83. 717 5-5

ПІЯНІНА — ФОРТЕПІЯНИ
ҐРАМОФОНИ — ПЛИТИ
РАДІОАПАРАТИ
„ДІМ ШОПЕНА“
Львів, Сикстуська 11.
Ціни фабричні.
Український персонал. 819 1-3

НА СВ. МИКОЛАЯ
найкращий дарунок це:
ВІЧНЕ ПЕРО ЗОЛОТЕ
як Паркер, Ватерман, Пелікан, Матадор або інше. — Дістанете найдешевше у фірмі:
„МАШИНОПОЛЬ“, Сикстуська 9. 289 1-3

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.